

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 33

DOM

2018-05-14

Meddelad i Stockholm

Mål nr

25174-17

KONKURRENSVERKET	
2018-05-14	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

Hogg Robinson Nordic AB, 556506-6122

Ombud: Advokat Martin Ågren
Advokatfirman Glimstedt Jönköping AB
Box 2083
550 02 Jönköping

MOTPART

Karolinska Institutet
171 77 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 950574

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Karolinska Institutet (KI) genomför avrop med förnyad konkurrensutsättning från Kammarkollegiets ramavtal nr 96-86-2014 för resebyråttjänster (avropsärende: Resebyråttjänster, 16037/UF,2-1826/2016). Avropsförfrågan omfattar resebyråttjänster, inklusive system för självbokning, för KI:s anställda och personer som har forskningsmedel som förvaltas av KI i den mån dessa används till resor. KI har för avsikt att teckna avtal med en leverantör. Tilldelningsgrund är ekonomiskt mest fördelaktigt avropssvar. Det inkom avropssvar från sju leverantörer.

Genom tilldelningsbeslut den 6 oktober 2017 tilldelades Stureplans Resor avtal. Den 24 oktober 2017 återkallade KI detta tilldelningsbeslut. Som skäl för återkallelsen angavs att det framkommit att tilldelad leverantör inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav (s.k. ska-krav) varför ny utvärdering måste utföras.

Genom tilldelningsbeslut den 24 oktober 2017 tilldelades Ticket Biz AB avtal.

Hogg Robinson Nordic AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att en ny utvärdering genomförs varvid bolagets anbud ska tas med och antas.

KI bestrider bifall till bolagets yrkande.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN**Bolaget anför bl.a. följande.**

Det framgår inte av tilldelningsbeslutet på vilket sätt bolaget inte uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen. På fråga har dock företrädare för

KI angett att bolaget inte angav ramavtalsnummer på avropsblanketten. Det är förvisso korrekt att bolaget inte angett ramavtalsnumret på första sidan av avropsblanketten. Det bestrids dock att detta är ett obligatoriskt krav i upphandlingen. KI har själva angett ramavtalsnumret på sidan 1 i sin avropsförfrågan och på avropsblanketten har man angett samma diarienummer varför det inte är några som helst problem att härleda anbudet till den aktuella upphandlingen. Det finns inte någon anledning att ställa ett obligatoriskt krav som innebär att anbudsgivare på nytt ska ange ramavtalsnumret. Skulle domstolen trots allt finna att angivande av ramavtalsnummer är ett obligatoriskt krav i upphandlingen så strider det mot proportionalitetsprincipen att utesluta bolagets anbud, eftersom anbud inte får förkastas på grund av oväsentliga och irrelevanta avvikelser från krav. Ramavtalsnumret har inte spelat någon som helst roll i upphandlingen, varken vid kvalificering eller vid utvärdering av anbuden. Att ange ramavtalsnumret tillför inte någon information till upphandlingen som KI inte redan har. KI har uppenbarligen inte haft några problem att identifiera vare sig bolaget eller bolagets ramavtal i den första upphandlingen. Bolaget har lidit eller riskerat att lida skada.

KI anför bl.a. följande.

Av avropsblanketten framgår det tydligt att ramavtalsleverantören ska ange ramavtalsnummer. Detta är ett obligatoriskt krav i upphandlingen. Genom ramavtalsupphandlingen inom området Resebyråttjänster tilldelade Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet ramavtal till ett antal leverantörer. Varje ramavtalsleverantör har erhållit ett eget ramavtalsnummer i förhållande till andra ramavtal, exempelvis har ramavtal mellan bolaget och Kammarkollegiet ramavtalsnummer 96-86-2014:003. Ramavtalsnummer fyller en funktion som kan identifiera respektive leverantör och ramavtal. Att ange uppgift om ramavtalsnummer vid ett eventuellt avrop är väsentligt och proportionerligt i sammanhanget. KI har således i kvalificeringen och utvärderingen bedömt lämnade uppgifter i relation till ställda krav i

avropsförfrågan. Bolaget kan inte anses ha lidit skada eller riskerat att lida skada varför dess ansökan ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förutsättningarna för förvaltningsrättens prövning

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling i kraft. Genom den lagen upphävdes lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Enligt fjärde punkten i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den nya lagen gäller dock den upphävda lagen för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Nu aktuell upphandling gäller ett avrop med förnyad konkurrensutsättning från Kammarkollegiets ramavtal för resebyråttjänster (96-86-2014). Det är således fråga om en upphandling som påbörjats före den 1 januari 2017. Förvaltningsrätten prövar därför bolagets ansökan om överprövning enligt den tidigare gällande lagen om offentlig upphandling.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Vidare anges i 16 kap. 6 § LOU att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Bolagets yrkande om att antas som vinnande avropssvar

Bolaget har yrkat om rättelse på så sätt att bolagets avropssvar ska tas upp till utvärdering och antas som vinnande avropssvar. LOU är en procedurlagstiftning och det ankommer inte på domstolen att göra någon egen utvärdering av anbuden. Vid en ansökan om överprövning kan domstolen endast bedöma om upphandlande myndighet har följt lagstiftningen vid förändring av upphandlingen och i de fall brott mot LOU förekommit ingripa genom att besluta om rättelse eller att upphandlingen ska göras om.

Frågan om bolaget brustit i att uppfylla ett obligatoriskt krav

Den avropsblankett som användes vid den förnyade konkurrensutsättningen inleds med bl.a. instruktionerna ”Blåmarkerade rutor fylls i av leverantören.” samt ”Läs och kontrollera obligatoriska krav.” Därefter följer en ruta med flera fält under rubriken ”Uppgifter om Ramavtalsleverantören”, samtliga dessa fält är blåmarkerade. I dessa fält efterfrågas bl.a. ramavtalsleverantörens namn, organisationsnummer, kontaktperson, e-postadress, postadress, telefonnummer och ramavtalsnummer.

KI har redogjort för att varje ramavtalsleverantör har erhållit ett eget ramavtalsnummer av Statens inköpscentral och att detta fyller funktionen att identifiera leverantör och ramavtal. KI anser att ett obligatoriskt krav på uppgift om ramavtalsnummer vid ett eventuellt avrop är väsentligt och proportionerligt i sammanhanget.

Bolaget å sin sida bestrider att angivandet av ramavtalsnummer är ett obligatoriskt krav i upphandlingen och anger som grund att det inte finns någon anledning att ställa ett sådant obligatoriskt krav.

Förvaltningsrätten konstaterar att den upphandlande myndigheten har tolkningsföreträde beträffande skrivningar i det egna förfrågningsunderlaget

förutsatt att de grundläggande principerna inte överträds (jfr bl.a. Kammarrätten i Sundsvall mål nr 2493-15 och Kammarrätten i Jönköping mål nr 2225-16). Mot bakgrund av förfrågningsunderlagets utformning och utifrån vad bolaget har anfört finner förvaltningsrätten inte skäl att ifrågasätta KI:s uppfattning att det aktuella kravet gällande angivande av ramavtalsnummer har utgjort ett obligatoriskt krav vid avropet.

För det fall rätten skulle finna att angivande av ramavtalsnummer är ett obligatoriskt krav i upphandlingen så anför bolaget att det strider mot proportionalitetsprincipen att utesluta dess avropssvar.

En upphandlande myndighet är fri att bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas samt kriterierna för tilldelning av kontrakt så länge de gemenskapsrättsliga principerna iakttas. De obligatoriska krav som anges i förfrågningsunderlaget ska normalt vara till fullo uppfyllda i anbudet för att den upphandlande myndigheten ska kunna uppta ett anbud till slutlig anbudsutvärdering och tilldela anbudsgivaren kontrakt i upphandlingen (jfr t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2016 ref. 37).

Det är ostridigt att bolaget inte har lämnat uppgift om sitt ramavtalsnummer. I målet har inte visats annat än att detta varit ett obligatoriskt krav. Syftet med kravet har angetts vara bl.a. att identifiera respektive leverantör och ramavtal. Förvaltningsrätten anser att kravet mot denna bakgrund i sig är proportionerligt. Det kan inte anses vara en betungande uppgift för en ramavtalsleverantör att ange uppgiften i sitt avropssvar. Vad bolaget har anfört gör inte troligt att den brist som dess avropssvar innehöll var sådan att KI hade kunnat godta anbudet utan att handla i strid med likabehandlingsprincipen. Det har således inte varit oproportionerligt att utesluta bolagets avropssvar.

Sammantaget finner således förvaltningsrätten att det utifrån vad bolaget har anfört saknas skäl för att anse att KI i sitt avropsförfarande har brutit mot de

grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag. Någon grund för ingripande finns därmed inte och bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Mikaela Johansson
Förvaltningsrättsfiskal

Anna Cederberg har handlagt målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

